

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Szczecinie z udziałem zainteresowanych: S.K., Ł.K., A.Z. i A.W.

o podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24 czerwca 2025 r.,

zażalenia odwołującej się Spółki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2024 r., sygn. akt III AUa 481/23,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie postanowieniem z dnia 26 listopada 2024 r. na skutek skargi kasacyjnej płatnika składek od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2024 r. odrzucił skargę kasacyjną.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie III AUa 481/23 płatnika składek T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie z udziałem S.K., Ł.K., A.Z. i A.W. o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wyrokiem z 23 lipca 2024 r. oddalił apelację płatnika i zasądził od płatnika na rzecz

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku złożył profesjonalny pełnomocnik reprezentujący odwołującą się, który określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 10.054 zł, a w odniesieniu do poszczególnych ubezpieczonych na kwoty:

S.K. - 308 zł; - Ł.K. - 3608 zł; - A.Z. - 2292 zł; - A.W. 1513 zł, uzasadniając że w istocie sprawa dotyczy podlegania ubezpieczeniom społecznym, ponieważ nie zostały wykreowane żadne nowe obowiązki fiskalne płatnika, a dopiero ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek daje podstawę do wydania decyzji fiskalnej, z której będzie wynikał obowiązek zapłaty składek, będących pochodną ustalonej podstawy wymiaru jej obliczenia.

Sąd Apelacyjny rozważył, że stosownie do treści art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, w sprawach gospodarczych - niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny w rozpoznawanej sprawie stwierdził, że skarżący powołał błędną argumentację co do określenia niemajątkowego charakteru roszczenia. Zaskarżona decyzja wprost stwierdza podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, wskazując konkretne kwoty. Sprawa ma więc wymiar majątkowy, możliwy do określenia, co zresztą skarżący wyliczył.

W myśl art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Rozpatrywana sprawa ma charakter majątkowy a wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa od ustawowego progu wynikającego z przepisu procedury cywilnej.

W takim stanie sprawy, skarga jest niedopuszczalna, zatem Sąd Apelacyjny zgodnie z art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

Pełnomocnik płatnika składek T. Sp. z o.o. Sp.k., wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2024 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia; zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie na rzecz odwołującej zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Autor zażalenia wskazał na naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. oraz art. 21 k.p.c.

Uzasadniając niniejsze zażalenie skarżący podtrzymał w całości argumentację zawartą w „Uzasadnieniu dopuszczalności skargi kasacyjnej” na stronach 3-4 skargi kasacyjnej.

Nadto wskazał, że nawet gdyby przyjąć za słuszną argumentację przedstawioną przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia dotyczącą majątkowego charakteru niniejszej sprawy, to jak to zostało zauważone w tymże uzasadnieniu, wartość przedmiotu sporu w niniejszym postępowaniu wynosi 13.500,00 zł, a więc przekracza pułap 10.000,00 zł wskazany w art. 398² § 1 k.p.c. Tym samym skargę złożoną w niniejszej sprawie, niezależnie od oceny charakteru sprawy (majątkowa czy niemajątkowa) należy uznać za dopuszczalną.

Przy założeniu materialnego charakteru sprawy, nie można zdaniem skarżącego jako wartości przedmiotu zaskarżenia przyjmować wartości właściwej dla poszczególnych decyzji ZUS. Skoro sprawy z kilku odwołań zostały połączone do wspólnego rozpoznania i wspólnego wyrokowania, wartość przedmiotu sprawy winna być liczona jako suma wartości dla poszczególnych decyzji.

Ponad powyższe nie można pominąć także treści art. 21 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń, zlicza się ich wartość. Skoro zatem Sąd Okręgowy połączył sprawy w taki sposób, że w ramach jednego postępowania rozstrzygnięcie dotyczy kilku roszczeń to ich wartość podlega zsumowaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przedmiot niniejszej sprawy wyznacza decyzja organu rentowego, a ta nie dotyczyła kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym, lecz podstawy wymiaru składek, na co wskazuje zresztą treść odwołania, w którym płatnik składek domagał się uznania, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych z tytułu umowy zlecenia jest zgodna ze składanymi przez niego deklaracjami. Potwierdzają to także zawarte w odwołaniu (a potem też w skardze kasacyjnej) zarzuty naruszenia art. 8 ust. 2a i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2025 r., poz. 350), a nie przepisów o podleganiu ubezpieczeniom społecznym. Wobec powyższego przedmiotowa sprawa nie mieści się w kategorii spraw o podleganie ubezpieczeniom społecznym. Sprawa ma więc wymiar majątkowy, możliwy do określenia, co zresztą skarżący wyliczył w odniesieniu do poszczególnych ubezpieczonych na kwoty: S.K. - 308 zł; Ł.K. - 3608 zł; A.Z. - 2292 zł; A.W. 1513 zł.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ustalenie podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne (płatnika składek) wyklucza możliwość zakwalifikowania sprawy jako sprawy dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tym samym skarga kasacyjna jest dopuszczalna w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia. Tym samym, jeżeli spór dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, to nie obejmuje sfery podlegania ubezpieczeniom społecznym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 marca 2023 r., II UZ 58/22, LEX nr 3538233). Tym samym dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, niezależnie od tego, czy sporne roszczenie dotyczyło ustalenia, ukształtowania, czy świadczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 stycznia 2021 r., I USK 16/21, LEX nr 3106017; z 8 grudnia 2020 r., I UK 379/19, LEX nr 3089631).

Nie ma racji żalący się, przyjmując że w przypadku połączenia do wspólnego rozpoznania spraw z kilku odwołań wartość przedmiotu sprawy winna być liczona jako suma wartości wszystkich decyzji tj. w tym przypadku kwota 10.054 zł. W tej kwestii jednoznacznie wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale II UZP 1/14, że

w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.) (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168).

Tymczasem żalący pomija całkowicie przebieg postępowania, które dotyczyło w istocie czterech zainteresowanych, a więc wartość przedmiotu zaskarżenia jest ustalana w odniesieniu do każdego z nich z osobna, a w każdej z połączonych spraw jest ona niższa niż 10.000 zł, co uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej.

Mając na względzie powyższe argumenty Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

M.G.

[a.ł]